

DZIENNIK ŁÓDZKI

Cena 5 zł.

Łódź
czwartek18 listopada
1948 r.Rok IV
Nr 318
(1223)

Bezkartkowy system sprzedaży chleba zdał egzamin. — Na zdjęciu: Ekspedycja chleba z mąki nowego przemiana. (Foto API)

WYKRĘTNA ODPOWIEDZ a faktycznie odmowa rokowań bezpośrednich trzech mocarstw zachodnich na apel Evatta i Trygve Lie

PARYŻ, 17.11 (PAP). W środę zastępca min. Bevin, Hector Mac Neil — w imieniu rządu brytyjskiego, min. Schuman — w imieniu rządu francuskiego i sekretarz stanu Marshall — w imieniu rządu USA wręczyli przewodniczącemu Zgromadzenia Ewattowi i sekretarzowi generalnemu ONZ Trygve Lie, noty, zawierające odpowiedź na apel w sprawie wznowienia rozmów między czterema wielkimi mocarstwami.

Nota brytyjska omawia przebieg ostatnich rozmów moskiewskich i historię przekazania sprawy Berlina Radzie Bezpieczeństwa, przelicząc odpowiedzialność za wytworzoną sytuację na Zw. Radziecki. Kończąc, nota brytyjska wyraża opinię, że „najlepszą metodą” uzyskania „zadowalającego rozwiązania tego trudnego problemu” będzie pozostawienie go w ręku Rady Bezpieczeństwa.

Nota brytyjska powołuje się przy tym na projekt rezolucji w sprawie Berlina, wniesiony przez większość Rady Bezpieczeństwa. (Do projektu tego wprowadzono — jak wiadomo — zasadniczą zmianę, niweczącą porozumienie, osiągnięte poprzednio z wiceprezesa spraw zagr. ZSRR, Wyszynskim).

W podobny sposób przedstawia rozwój sprawy Berlina nota francuska. Oświadcza ona następnie, że rząd francuski jest gotów „szukać w dalszym ciągu możliwości uregulowania sprawy z pomocą ONZ”. Rząd francuski uważa również, że problem Berlina powinien pozostać na porządku dziennym Rady Bezpieczeństwa i powołuje się na wspomniany wyżej projekt rezolucji.

Wreszcie nota amerykańska przypomina na wstępie, że rząd USA poparł rezolucję zatwierdzoną przez Zgromadzenie Generalne dnia 3 bm. (tj. rezolucję meksykańską w sprawie porozumienia między wielkimi mocarstwami). Co się tyczy sprawy Berlina, to rząd USA chce w dalszym ciągu jej uregulowania „za pośrednictwem Narodów Zjednoczonych”. Nota oświadcza, że „Stany Zjednoczone są gotowe wziąć udział w wysiłkach Rady Bezpieczeństwa w celu rozwiązania problemu Berlina i we wszystkich wysiłkach, zmierzających do ure-

gulowania podstawowych zagadnień, związanych z tym problemem”. Nota również cytuje projekt rezolucji, wniesiony przez większość Rady Bezpieczeństwa i usiłuje obarczyć Zw. Radziecki odpowiedzialnością za sytuację wytworzoną w Berlinie.

PARYŻ, 17.11 (PAP). Odpowiadając na noty Związku Radzieckiego i trzech mocarstw zachodnich, przewodniczący Zgromadzenia Ewatt i sekretarz generalny ONZ, Trygve Lie, oświadczyli, że pragną podjąć dalsze wysiłki w celu usunięcia rozbieżności. Powołali oni apel do wszystkich czterech mocarstw o poparcie

kroków mediacyjnych przewodniczącego Rady Bezpieczeństwa.

Irlandia niezależnym państwem Mimo ostrzeżeń W. Brytanii woli iść własną drogą

DUBLIN, 17. 11. (PAP). — W dniu 17 b. m. parlament irlandzki jednogłośnie uchwalił ustawę, zapewniającą całkowitą niezależność republiki irlandzkiej. Ustawa ta znosi ostatecznie prawo z 1936 r., na podstawie którego Wielka Brytania reprezentowała dotychczas na zewnątrz interesy rządu irlandzkiego. W praktyce oznacza to zerwanie ostatnich więzów, łączących Irlandię z Imperium Brytyjskim. Ustawa zatwierdza też oficjalnie nazwę „Republika Irlandzka”.

W przededniu tego faktu, 16 bm. rząd brytyjski przesłał do Irlandii notę, w której zaznacza, że w wypadku uchwalenia tej ustawy Irlandia stanie się osobnym państwem i nie będzie mogła korzystać z przywilejów handlowych, przysługujących dominium brytyjskim.

Marshall jedzie do Waszyngtonu

PARYŻ, 17.11 (PAP). Min. Marshall opuści w piątek lub sobotę Paryż i uda się samolotem do Waszyngtonu, gdzie odbędzie konferencję z prezydentem Trumanem.

Powrót min. Marshalla do Paryża ma nastąpić we wtorek przyszłego tygodnia.

Konferowali ale bez rezultatu

FRANKFURT, 17.11 (PAP). Zakończyły się tu obrady gubernatorów mocarstw zachodnich w Niemczech. General Clay oświadczył następnemu dziennikarzom, że przyszłe spotkanie gubernatorów przewidziane na dzień 30 listopada, po otrzymaniu nowych instrukcji od zainteresowanych rządów.

Clay odmówił podania szczegółów konferencji, oświadczył jedynie ogólnikowo, że „zmniejszono nieporozumienia, jakie istnieją pomiędzy gubernatorami trzech stref okupacyjnych”.

Chcą przedłużyć o dalszy rok wegetację Małego Zgromadzenia ONZ

PARYŻ, 17.11 (PAP). W środę przed południem odbyło się pierwsze posiedzenie tzw. „Specjalnej Komisji Politycznej” Zgromadzenia Narodów Zjednoczonych, utworzonej w poniedziałek dla rozpatrzenia pewnych kwestii, znajdujących się na porządku obrad Zgromadzenia i dla przyspieszenia obrad.

„Komisja Specjalna” przystąpiła do dyskusji nad sprawą tzw. „Małego Zgromadzenia”.

Jak wiadomo, to „Małe Zgromadzenie” utworzone zostało na ostatniej sesji ONZ w myśl dyrektyw państw anglosaskich i miało zapewnić ciągłość prac pomiędzy sesjami Zgromadzenia Narodów Zjednoczonych, Związku Radzieckiego i państwa demokracji ludowej, stojąc na stanowisku, że utworzenie „Małego Zgromadzenia” jest sprzeczne z zasadami Karty Narodów Zjednoczonych i że jego prerogatywy naruszają kompetencje Rady Bezpieczeństwa, nie biorą udziału w pracach „Małego Zgromadzenia”.

Pełnomocnictwa „Małego Zgromadzenia” właśnie wygasy. Delegat Iranu, Entezan, składając sprawozdanie z jego działalności, wystąpił z wnioskiem o przedłużenie prac „Małego Zgromadzenia” na dalszy okres roczny. Wniosek ten został poparty przez delegata Stanów Zjednoczonych Foster Dullesa. W tym samym duchu wypowiedzieli się delegaci Szwecji Gra-

strom i Wielkiej Brytanii, Gladwyn Jebb.

Następnie głos zabrał delegat Polski, dr Oskar Lange.

Po wystąpieniach delegata Boliwii i delegata Belgii, którzy poparli wniosek o przedłużenie pełnomocnictw „Małego Zgromadzenia” o jeden rok, posiedzenie zostało odroczone do czwartku.

Amerykanie nie zapłacili składek bo nie podoba im się działalność związku Metody marshallowskie na terenie Międzynarodowej Organizacji Dziennikarzy

BUDAPESZT, 17.11 (PAP). — 16 bm. nastąpiło w Budapeszcie otwarcie sesji Komitetu Wykonawczego Międzynarodowego Związku Dzien-

nikarzy. Na sesję przybyli delegaci 15 państw, m. in.: ZSRR, Wielkiej Brytanii, Francji, Belgii, Holandii oraz krajów demokracji ludowej. Delegację polską reprezentuje wiceprezes Zw. Zaw. Dziennikarzy, Józef Kowalczyk.

Przewodnictwo objął prezes Międzynarodowego Zw. Dziennikarzy, delegat W. Brytanii, A. Kenyon, wyrażając przekonanie, że obecna sesja służyć będzie sprawie pokoju. Na porządku dziennym obrad figuruje 5 punktów: 1) sprawozdanie generalnego sekretarza, Hronka (Czechosłowacja), 2) sprawozdanie prezesa Międzyn. Zw. Dzien. o wynikach konferencji w Genewie, 3) Polska rezolucja, zgłoszona w Genewie przeciwko podlegaczom wojennym.

4) Rezolucja węgierska w sprawie ochrony postępowych dziennikarzy. 5) Sprawa wymiany dziennikarzy między poszczególnymi krajami.

BUDAPESZT, 17.11 (PAP). Dzisiejsze posiedzenie Komitetu Wykonawczego Międz. Zw. Dziennikarzy poświęcone było sprawozdaniu generalnego sekretarza Hronka (Czechosłowacja).

Ze sprawozdania finansowego wynika, że Amerykańska Liga Dziennikarzy nie uiściła żadnych składek członkowskich.

Nad sprawozdaniem rozwinęła się ożywiona dyskusja, w której dele-

gaci podkreślali, że dotychczasowa działalność Międz. Organ. Dziennikarzy nie była w pełni postępowa i nie dała dostatecznego wyrazu konieczności obrony pokoju przeciwko podlegaczom wojennym. Wielu członków organizacji nie udzieliło należytego poparcia generalnemu sekretarzowi oraz nie wypełniło zadań, jakie nakłada na nich statut organizacji.

Delegat radziecki, Zaslawski podał ostrej krytykę działalności niektórych organizacji dziennikarskich, które — jak wynika ze sprawozdania generalnego sekretarza — dały do rozbitcia Międz. Zw. Dziennikarzy.

Poruszając sprawę nieuiszczenia składek członkowskich przez Amerykańską Ligę Dziennikarzy, Zaslawski, stwierdza, iż jest to pewnego rodzaju odmiana planu Marshalla w świecie dziennikarskim. Kierownictwu Am. Ligi Dziennikarzy nie podoba się działalność Międz. Zw. Dziennikarzy i wobec tego kieruje się ona zasadą: „jeżeli będziesz się stosował do moich dyrektyw — dam ci dolar, w przeciwnym razie nie zapłacę”. Mówca podkreśla, że Międz. Zw. Dziennikarzy jako organizacja niezależna, nieprzekłada odrzucił kategorię próby „marshallizacji”.

Obrady Plenum CK Str. Demokratycznego

Powołano Komitet Polityczny i sekretariat
Włodzimierz Lechowicz wykluczony ze Stronnictwa

WARSZAWA, 17.11 (PAP). Jak donosi organ naczelny Stronnictwa Demokratycznego, dnia 16 bm. pod przewodnictwem prezesa CK min. W. Rzymowskiego obradowało Plenum CK Stronnictwa Demokratycznego, na którym po omówieniu sytuacji politycznej i gospodarczej w kraju oraz spraw wewnętrzno-organizacyjnych stronnictwa, dokonano statutowego wyboru Komitetu Politycznego i Sekretariatu Generalnego.

W skład Komitetu Politycznego weszli: prezes CK min. W. Rzymowski, wiceprezes i wicemarszałek W. Barcikowski, wiceprezes — min. J. Rabanowski, sekret. gen. — wicemin. L. Chajm, członkowie: pos. M. Arzyński, pos. J. Jodłowski i pos. L. Wysocki.

Sekretariat Generalny stanowia: sekret. gen. wicemin. L. Chajm — przewodniczący, kier. Wydz. Org. — pos. L. Wysocki, kier. Wydz. Prasy i Propagandy — pos. M. Arzyński, kier. Wydz. Personalnego — N. Kulesza, kier. Wydz. Społecz-

Domy towarowe w Berlinie

BERLIN, 17.11 (PAP). W radzieckim sektorze Berlina otwarto pierwszy dom towarowy, zaoparzony w produkty żywnościowe oraz inne artykuły pierwszej potrzeby. Sprzedaż odbywa się bez ograniczeń.

W najbliższych dniach będą uruchomione w tym sektorze dalsze domy towarowe.

no-Zawodowego — St. Gabryl, kier. Wydz. Ekonomicznego — pos. L. Szelezak, kier. Wydz. Gospodarczego — pos. K. Strzałkowski.

Ponadto powołano do życia Radę Prawniczą i dokonano wyboru przewodniczącego w osobie pos. J. Jodłowskiego.

Poza tym plenum jednogłośnie wykluczyło Włodzimierza LECHOWICZA ze Stronnictwa Demokratycznego.

Na stanowisko wiceprezesa CK Str. Demokratycznego powołano min. Jana Rabanowskiego, powierzając mu równocześnie funkcję przewodniczącego Rady Gospodarczej CK oraz dookooptowano w skład członków CK: J. Jackiewicza z Łodzi i do Prezidium CK pos. Lesława Wysockiego.

Osiem razy nie ma

” Po prostu

czyli na co czekają Stoki

Dla jednostki najważniejsze są jej cztery ściany i dach nad głową, ale dla społeczności niemniej ważny jest szpital, przedszkole czy czytelnia.

Mamy w Łodzi konkretny przykład dużego osiedla, w którym dla jednostki warunki mieszkaniowe są niezłe, ale kompletnie niemal odogiem leżą wszelkie urządzenia społeczne. Są to Stoki.

Przed wojną zaczęto tu budowę osiedla mieszkaniowego, składającego się z kilkunastu dużych bloków. Bloki te łączą się w dwa skupiska, jedno położone na szczycie pagórka, a drugie nieco niżej. Stąd mówi się o blokach „górnym” i „dolnym”. — Bloki „górne”, których jest mniej, zajmowało bezpośrednio po wojnie wojsko, po czym przejęli je kolejarzy. „Dolne” bloki zajmowało zrazu również wojsko. Ale tylko nie które z nich. Resztę zajął częściowo Centralny Zarząd Przemysłu Włókienniczego, zamieniając je w dużą kolonię robotniczą, a częściowo prywatni lokatorzy.

Budynki na Stokach tylko w malej części były wykończone przed wojną. Część z nich wyremontowały instytucje dla swoich pracowników, część wyremontowali mieszkańcy „własnym przemysłem”. Jak wygląda takie wykończenie „własnym przemysłem”, o tym chyba każdy wie dobrze. Kilka bloków, jeszcze niewykonywanych do dziś, ma się remontować dla tramwajarzy i pocztowców.

Jedno trzeba stwierdzić, że Stoki liczą już sobie dziś kilka tysięcy mieszkańców i że ilość ta wzrasta niemal z każdym dniem. Niestety, równocześnie z zaludnieniem się bloków, nie przybywa urządzeń użyteczności publicznej, czy instytucji zaspokajających potrzeby kulturalne ludności.

Ostatnio Stoki zyskały linię tramwajową. To jest bardzo wiele, ale nie wszystko.

Po powrocie jednak z pracy do domu, mieszkańcy Stoków nie zdobędą się na to, żeby jechać po raz drugi do miasta do teatru, czy kina. Aby Stoki stały się osiedlem pracowniczym w pełnym tego słowa znaczeniu, należałoby stworzyć tu najprymitywniejsze choćby możliwości zaspokojenia zbiorowych potrzeb ludności.

Nie mówimy, oczywiście, na razie o teatrze czy kinie. Przede wszystkim brak Stokom odpowiedniego budynku szkolnego. Po drugie brak tu dzielnicowego zloka, którego stworzenie jest konieczne z uwagi na to, że większość mieszkańców pracuje w mieście, a więc pozostaje poza osiedlem ok 10 godzin dziennie.

Trzecia bolączka: brak przedszkola, czwarta: brak jakiegś świetli-

dla dzieci, które w godzinach pozaszkolnych wędrują się bez opieki. Po piąte: nie ma biblioteki i świetlicy dla dorosłych, gdzieby mieszkańcy mogli zaspokajać swoje potrzeby kulturalne.

Po szóste: konieczne jest stworzenie jakiegś ambulatorium, gdyż jedyną opiekę lekarską sprawuje rejonowy lekarz Ubezpieczalni Spo-

leczej, który obsłużyć musi rozległe tereny Stoków i Sikawy.

Siódmy i ósmy kłopot to woda i kanalizacja. Nie można powiedzieć, żeby woda i kanalizacja w ogóle nie było. Jest urządzenie wodociągowe tzw. lokalne, które jednak stale psuje się. A już z reguły nie ma wody w „górnym” blokach. Sprawę rozwiązałoby doprowadzenie ru-

ruciągi z Bud Stalowskich. Również dołączenie do sieci kanalizacyjnej, wywołaloby stoczący z kłopotliwej sytuacji.

Na tym zamknęlibyśmy listę najbardziej palących potrzeb Stoków. Zrozumiałe, że wszystkich braków nie da się usunąć od razu. Ale trzeba o nich myśleć poważnie i kolejno je likwidować.

Stoki czekają.

W. O.

Ziemia odkrywa tajemnice z X i XI stulecia

PRACE PREHISTORYKÓW ŁÓDZKICH

Wiele szczegółów z wczesnej historii Polski (wiek X i XI) zasnutych jest tajemnicą. Część tych tajemnic kryje zazdrośnie ziemia. Wydzieranie ich i wydobycie na światło dzienne jest zadaniem archeologów i prehistoryków.

Prehistorycy łódzcy nie próżnowali w roku bieżącym. Przeprowadzili duże prace wykopaliskowe w Gdań-

sku i w Tumie pod Łęczycą. Wyniki tych badań są rewelacyjne. Poznano imponujące budownictwo ochronne i mieszkalne naszych przodków, ich rzemiosło, jak garncarstwo, kowalstwo, obróbkę drzewa, bursztynu, kości i rogu. Liczne szczątki roślinne i resztki kości rzucają światło na gospodarkę ówczesną, opierającą się na rolnictwie i hodowli bydła. W Tumie znaleziono ponadto srebrne monety z XI i XII stulecia.

Obecnie prehistorycy łódzcy są właśnie w stadium „przetwarzania” tj. porządkowania wykopalisk i

przygotowywania wystawy, która udostępniłaby eksponaty, szerokiej publiczności.

Przed otwarciem wystawy, Oddział Łódzki Polskiego Tow. Prehistorycznego organizuje odczyt, połączony z pokazem ciekawszych wykopalskich i wyświetlaniem przezrocz. który wygłosi kierownik ekspedycji badawczych prof. dr Konrad Jażdżewski. Odczyt odbędzie się w najbliższy czwartek dn. 18 bm. tj. dziś o godz. 18 w sali wykładowej Miejskiego Muzeum Prehistorycznego (Pl. Wolności 14, III p.). Wstęp na odczyt będzie bezpłatny. (or.)

Utworzenie komisji opiekuńczej

Dla skoordynowania prac wszystkich instytucji charytatywnych na terenie Łodzi powstała z inicjatywy Wydz. Opieki Społecznej Zarz. Miejskiego Komisja Opiekuńcza, w skład której weszli przedstawiciele MRN, Kuratorium, Inspektoratu szkolnego, Wydz. Opieki Społ., Wydz. Zdrowia, Wydz. Oświaty i wszystkich instytucji charytatywnych i opiekuńczych.

Komisja posiada 5 sekcji, które opracowują obecnie plan pracy. (w)

Światło za pół miliarda zł

15 tysięcy lamp potrzeba Łodzi

Łódź oświetla obecnie 5.261 lamp elektrycznych o mocy 1.037.69 Kw. oraz 79 lamp gazowych. Oświetlenie to rozmieszczone jest głównie na obszarze przedwojennej Łodzi wraz z niektórymi tylko peryferiami. Ażby oświetlić W. Łódź potrzeba jeszcze około 15 tysięcy lamp. Program „diugofalowy” w sześciolatce miejskiej przewidyuje ponad 350 km. długości nowych sieci elektrycznych. Jeżeli plan zrealizowany zostanie w 1935 r., światła zająłby nawet w najdalejzych dzielnicach wielkiej Łodzi. Koszt związany z tą inwestycją sięgać będzie pół miliarda zł. (f)

FOLKLOR NA PIOTRKOWSKIEJ ... U PLASTYKÓW

Jeszcze do niedawna mieszkania miejskie były uścibowane wyłącznie sprzętami miejscowej produkcji, w niektórych okolicach kraju będącymi prawdziwymi arcydziełami sztuki ludowej. Również wszelkie inne przedmioty domowego użytku oraz ozdoby izby były dziełem wiejskich artystów.

W celu zaznajomienia szerokiej publiczności z wyrobami naszej sztuki ludowej, Łódzka Spółdzielnia Sztuki i Przemysłu Ludowego (przy współdzieleniu Wydziału Kultury i Sztuki Urzędu Wojewódzkiego, Muzeum Etnograficznego i Izby Rzemieślniczej) zorganizowała wystawę garncarstwa i wycinanek.

Otwarcie wystawy mieszczącej się w lokalu Spółdzielni Plastyków przy ul. Piotrkowskiej 102a nastąpi dziś. Wystawa zgromadzi przeszło 300 wycinanek — prac 37 kobiet z powiatu łowickiego i opoczyńskiego oraz przeszło 200 eksponatów wyrobów garncarskich z powiatów brze-

zińskiego, łódzkiego, kutnowskiego, piotrkowskiego, radomszczańskie i wieluńskiego, rawsko - mazowieckiego, sieradzkiego i łowickiego.

Wystawa ta pozwoli najszerszej publiczności zapoznać się z ceramiką i wycinanką ludową, co zapewne wpłynie na popularyzację tych wyrobów. Wyroby sztuki są doskona-

lymi motywami dekoracyjnymi, które mogą znaleźć obfite zastosowanie przy urządzeniu świetlic, klubów i mieszkań.

Najładniejsze eksponaty zostaną nagrodzone (Nagrody zostały ufundowane m. in. przez Min. Kultury i Sztuki, Spółdzielnię Plastyków, przez „Czytelnika”. Starostwa w Piotrkowie, Centr. Spółdzielni Pracy i Bank Rolny). (f)

Gwiazdka dla dzieci włókniarzy

15 milionów zł na upominki

We wszystkich zakładach przemysłu włókienniczego w okresie Świąt Bożego Narodzenia będą zorganizowane „gwiazdki” dla dzieci.

Wydział Opieki nad Matką i Dzieckiem CZIPW. na akcję gwiazdkową wyasygnował przeszło 15 milionów zł. Z funduszy tych zostaną zakupione słodycze i inne upominki, które rym zostanie obdarzonych 75.556 dzieci w wieku do 7 lat.

Wydział Socjalny CZIPW. wysyła na dwutygodniowy pobyt w okresie ferii zimowych 200 dzieci włóknarzy do Szklarskiej Poręby i Łądkę - Zdroju. Dzieci zostaną tam umieszczone w ośrodkach Towarzystwa Kolonii i Półkolonii. Na te piękne wczasy zimowe pojadą dzieci przodowników pracy. Bedzie to jeszcze jedna nagroda dla ich rodziców za wydajną pracę.

Zdjęcia dziesięciu b. członków 31 bat. policji hitlerowskiej, przeciw którym prowadzi dochodzenie Komenda M. O. w Łodzi. 31 batalion policji stacjonował od grudnia 1939 r. do października 1940 r. w Łodzi i dokonywał rozstrzeliwań Polaków w lasach lućmierskich pod Zgierzem. — Ktokolwiek rozpozna któregoś ze zbrodniarzy i mógłby powiedzieć coś o ich „działalności”, winien zgłosić się niezwłocznie do I sekcji Wydz. Śledczego Komendy M. O. w Łodzi (ul. Jaracza 21)

Gustav Krueger

Hermann Ebeling

Fritz Wolf

Wilhelm Sommer

Paul Mueller

Herbert Lieso

Karl Wick

Karl Bittrich

Erich Buchholz

Josef Binkowski

